

Isolationismen i USA

Ordet isolationism har i några årtionden — främst efter det första världskriget — varit en gängse term i debatter kring amerikansk politik. Vad betyder ordet? Helt allmänt en ovilja mot inblandning i världspolitik, mot "snärjande allianser", mot deltagande i krig utanför den amerikanska kontinenten. Men i varje särskild situation kan denna attityd betingas av motiv som har föga att göra med en principiell uppfattning om USA:s roll, den blir en samlingspunkt för grupper som av skilda skäl kräver neutralitet och passivitet just i det föreliggande läget. De generella förklaringarna av isolationismen — t. ex. att denna är starkast i Mellanvästern därför att detta område är mest avlägset från kusterna och därmed från världspolitiken — är alltså i huvudsak felaktiga. Isolationismen måste studeras från situation till situation, för att man skall få klarhet om dess innebörd. En sådan studie, grundligare än förut gjorda, har verkställts av en amerikansk forskare, Samuel Lubell, och de viktigaste resultaten har publicerats i aprilhäftet av Harper's Magazine. De är av intresse för hela världen.

Isolationismen under såväl första som andra världskriget och mellankrigsperioden var, såsom Lubell klargör genom valstatistiska undersökningar, i sin kärna "etnisk och känslomässig", den vann understöd främst bland de folkgrupper som traditionellt var protyska och antiengelska. Stora grupper var 1916 mot kriget, 1920 och senare mot inträde i Nationernas förbund och allt som liknade allianser och utfästelser inte på grund av någon allmän pacifism eller andlig och geografisk isolering, utan därför att de såsom ättlingar av tyskar, irländare och skandinaver stod likgiltiga för eller fientliga mot den stormaktskombination som först besegrade Tyskland och sedan dominerade den nya fredsorganisationen. Svensk-amerikanerna var, exempelvis, nästan lika kompakt mot inträdet i kriget 1917 som tysk-amerikanerna. Detta läge förblev i stort sett oförändrat till det andra världskriget. År 1940 är emellertid en väsentlig ändring klar; endast tysk-amerikanerna bestämdes nu av sin ovilja mot deltagande i kriget och röstade alldeles övervägande mot Roosevelt — vilket ofta tolkades så att Mellanvästerns jordbrukare tröttnat på "den nya givnen" —, och i någon mån

framträdde en liknande tendens bland irländare och svenskar, men folk från de invaderade staterna (såsom Polen och Norge) slöt sig till Roosevelt, som ansågs företräda den mera aktiva linjen. Efter det senaste kriget gick tysk-amerikanerna till stor del tillbaka till demokraterna, och därmed fick Truman, enligt Lubell, den marginal som behövdes för segern 1948.

Vad man kan kalla de "nationella", de av etniskt-nationella hänsyn bestämda isolationisterna, har emellertid fått en särskilt viktig position genom de speciella villkor som tvåpartisystemet och allt vad därmed sammanhänger ställer för amerikansk politik. Här gäller det mer än på andra håll att skapa en stridbar koalition av grupper med skilda intressen, att genom vädjanden till riktningar med ivriga och särpräglade åsikter förskaffa sig den "extra" vinst som kan ge majoritet. Av orsaker som här inte närmare kan beröras kom isolationismen under det tidigare skedet (omkring 1916—1930) att främst knytas samman med radikala tendenser; den idealtypiske isolationisten var 1920 en bondepolitiker i Västern som rasade mot kapitalism, engelsk aristokrati och amerikanska finansfurstar som lurat sitt folk in i kriget för att få betalt för lån och vapensändningar till Europa. År 1940 var även på denna punkt läget ett helt annat; "isolationismen blev ett vapen med vilket de konservativa republikanerna hoppades kunna besegra Roosevelts nya giv".

Isolationismen just nu, vad innebär den och vilken styrka har den? Det väsentliga är att den "nationella" och därmed den mest intensiva isolationismen nära nog är försvunnen. "Samma vridning på det strategiska hjulet som lett till att Amerika är världens enda mäktiga stat vid sidan av Ryssland har berövat isolationismen dess etniska bas. Det är inte en realitet, utan det spöklika minnet av isolationismen som frestar de republikanska ledarna." Tyskarna — isolationismens kärntrupp för trettio likaväl som för tio år sedan — ser i USA sitt stamfolks beskyddare mot ryssarna, irländarna, som av hat mot England drivits att stödja dess fiender, hör till de mest ursinnigt antikom-

unistiska folkgrupperna, katolikerna, som förr ofta känt sig tyngda under dubbla lojaliteter, måste av religiösa skäl bli klara i sitt ställningstagande. Amerikas karaktär av smältdegel för nationerna är inte längre en källa till splittning — tvärtom ter sig unionen som ett enat och mäktigare Västeuropa.

Den "isolationism" som dröjer kvar och som ansågs ha vunnit vissa framgångar vid kongressvalet i höstas är därför något annat än isolationismen 1920 och 1940. Delvis bygger den på intrycket att deltagandet i de båda världskrigen var ett misstag; slutresultatet har ju blivit Ryssland som Europas starkaste stat. Delvis bygger den på fördomar mot Europa, inte minst mot Eng-

land, som förr representerade aristokratien och nu den lika motbjudande socialismen. Den innefattar också oro och reaktion inför Koreakriget, som varat länge utan att ge definitivt resultat och som många anser ha förts utan tillräcklig kraft. Men denna nya "isolationism" är "inte längre i första rummet mot krig, och kanske är den rent av mera för krig än folket i övrigt". Dess svängningar och inkonsekvenser framträder i de underliga uttalandena av Hoover, Taft, Hearstpressen och den beryktade "överste" McCormick i Chicago Tribune. Man vacklar mellan tanken på en avgörande aktion i Asien under relativt älsödsättande av Europa, en uppgörelse i stor stil genom amerikansk maktutveckling, ett allmänt krig, som skulle göra en ända på det kalla krigets förskräckelse. Bland dessa "isolationister" finns många som inte har nerver för regeringens på

en gång måttfulla och fasta politik, många kommunisthatare som anser Truman och Acheson slappa, många "hundraprocents" amerikaner med förakt för Europa, många okunniga och missnöjda som helt enkelt avskyr utrikespolitik — men inte många isolationister i traditionell och vedertagen mening.

Det nya läget innebär att Västeuropas handlingar och åsikter på ett annat sätt än förr blir av betydelse för amerikansk politik. Förutsättningarna för en total samverkan mellan Europa och Amerika är större än någonsin förr, ty ingen grupp i Amerika är sammanknuten med Europas fiende. Det gäller att genom klart ställningstagande för denna samverkan stärka den amerikanska majoritet som av nationella och ideella skäl önskar den och att bryta udden även av den försvagade och omvandlade isolationismen.

April 1 d. 3 k. 1 m.

S: a 5

1/5 50 - 1/5 51

79 l. 44 k. 36 ul.

24 m. 20 a.

S: a 203